

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 135/23

2023 m. rugsėjo 7 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-162/22 | Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra

Pagal Direktyvą dėl privatumo ir elektroninių ryšių, duomenų, surinktų kovojant su sunkiais nusikaltimais, neleidžiama naudoti atliekant tarybinius patikrinimus dėl korupcijos viešajame sektoriuje

Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių taikoma tik atliekant baudžiamąjį persekiojimą

Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra atleido iš pareigų prokurorą. Tai buvo tarnybinė nuobauda, kuri jam paskirta už neteisėtai per tyrimą įtariamajam ir jo advokatui pateiktą informaciją. Tokį sprendimą jis apskundė Lietuvos teismuose.

Tarybinis nusižengimas, kuriuo buvo kaltinamas šis prokuroras, buvo nustatytas remiantis elektroninių ryšių paslaugų teikėjų turimais duomenimis. Jo nuomone, duomenų, leidžiančių nustatyti telefoninio skambučio iš įtariamojo fiksuotojo ar mobiliojo ryšio telefono šaltinį ir paskirties vietą, naudojimas byloje dėl tarnybinio nusižengimo yra nepagrįstas Sąjungos teisėje įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymas.

Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl Direktyvoje dėl privatumo ir elektroninių ryšių¹ nustatytų prieigos prie elektroninių ryšių duomenų sąlygų kova su sunkiais nusikaltimais gali pateisinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymus. Šioje byloje apeliacinį skundą nagrinėjantis Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas iš esmės nori sužinoti, ar su elektroniniais ryšiais susijusių asmens duomenų, saugomų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ir vėliau perduotų kompetentingoms institucijoms siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais, naudojimas tiriant korupcinio pobūdžio tarybinius nusižengimus yra suderinamas su šia direktyva.

Šiandien paskelbtame sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad **pagal šią direktyvą draudžiama su elektroniniais ryšiais susijusius asmens duomenis, saugomus elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ir vėliau perduotus kompetentingoms institucijoms siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais, naudoti tiriant korupcinio pobūdžio tarybinius nusižengimus viešojoje tarnyboje.**

Šiuo klausimu Teismas pažymėjo, kad, siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais, teisėkūros priemonėmis gali būti numatyta:

- tikslinis srauto ir vietos nustatymo duomenų saugojimas, kuris, remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais veiksniais, ribojamas atsižvelgiant į atitinkamų asmenų kategorijas arba geografinius kriterijus laikotarpiu, neviršijančiu to, kas griežtai būtina;

¹ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514).

- bendras ir nediferencijuotas ryšio šaltinio IP adresų saugojimas laikotarpiu, neviršijančiu to, kas griežtai būtina;
- bendras ir nediferencijuotas duomenų, susijusių su elektroninių ryšių priemonių naudotojų civiline tapatybe, saugojimas ir
- leidimas kompetentingos institucijos sprendimu, kuriam taikoma veiksminga teisminė kontrolė, įpareigoti elektroninių ryšių paslaugų teikėjus apibrėžtu laikotarpiu užtikrinti operatyvų srauto ir vietos nustatymo duomenų, kuriuos turi šie paslaugų teikėjai, saugojimą.

Teisingumo Teismas taip pat priminė, kad pagal proporcingumo principą tik kova su sunkiais nusikaltimais ir didelės grėsmės visuomenės saugumui prevencija gali pateisinti didelius pagrindinių teisių suvaržymus, kaip antai susijusius su srauto ir vietos nustatymo duomenų saugojimu. Šiuo klausimu jis pabrėžė, kad remiantis jurisprudencija dėl bendrojo intereso tikslų, galinčių pateisinti teisių suvaržymą, kova su sunkiais nusikaltimais ir didelės grėsmės visuomenės saugumui prevencija yra ne tokios svarbios kaip nacionalinio saugumo užtikrinimas, tačiau jų svarba viršija kovos su nusikalstamomis veikomis apskritai svarbą.

Teisingumo Teismo teigimu, **srauto ir vietos nustatymo duomenys, elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomi** taikant priemonę, kurios imtasi pagal Direktyvos dėl privatumo ir elektroninių ryšių 15 straipsnio 1 dalį, siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais **ir pateikti kompetentingoms institucijoms** siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais, **negali būti perduoti kitoms institucijoms ir naudojami norint kovoti su korupcinio pobūdžio tarnybiniais nusižengimais, kurie bendrojo intereso tikslų hierarchijoje yra ne tokie svarbūs kaip kovos su sunkiais nusikaltimais tikslas.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) ir tam tikrais atvejais jo santrauka nuo jo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎(+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

